

Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA CURȚII (Camera întâi)

6 septembrie 2017*

„Trimitere preliminară – Articolul 99 din Regulamentul de procedură al Curții – Extradarea unui resortisant al unui stat membru al Uniunii Europene către un stat terț în care există riscul să fie supus pedepsei cu moartea – Cetățenia Uniunii – Articolele 18 și 21 TFUE – Articolul 19 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Protecție împotriva extradării”

În cauza C-473/15,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bezirksgericht Linz (Tribunalul Districtual din Linz, Austria), prin decizia din 24 iulie 2015, primită de Curte la 7 septembrie 2015, în procedura

Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR

împotriva

Eugen Adelsmayr,

Curtea (Camera întâi)

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii E. Regan, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev și C. G. Fernlund (raportor), judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR, de A. Hawel, de E. Eypeltauer, de A. Gignleitner și de N. Fischer, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul austriac, de C. Pesendorfer, în calitate de agent;
- pentru guvernul ceh, de J. Vlácil și de M. Smolek, în calitate de agenți;
- pentru Irlanda, de E. Creedon, de L. Williams, de D. Kelly și de A. Joyce, în calitate de agenți, asistați de M. Gray, barrister;
- pentru guvernul maghiar, de M. M. Tátrai și de M. Z. Fehér, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: germana.

– pentru Comisia Europeană, de R. Troosters și de S. Grünheid, în calitate de agenți,

având în vedere decizia luată, după ascultarea avocatului general, de a se pronunța prin ordonanță motivată, în conformitate cu articolul 99 din Regulamentul de procedură al Curții,

dă prezenta

Ordonanță

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 18 TFUE a articolului 6, a articolului 19 alineatul (2), precum și a articolelor 47 și 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR, pe de o parte, și domnul Eugen Adelsmayr, pe de altă parte, cu privire la plata unei despăgubiri ca urmare a anulării unui contract motivate de teama de a fi extrădat.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 3 Peter Schotthöfer & Florian Steiner GbR, societate de avocați cu sediul în München (Germania), l-a invitat pe domnul Adelsmayr, medic austriac cu reședința în Austria, să țină, în cursul lunii ianuarie 2015, în fața clienților săi, o conferință privind condițiile de muncă și procedurile judiciare împotriva sa cu care s-a confruntat în Emiratele Arabe Unite, țară în care exercitase profesia de medic anestezișt și specialist în terapie intensivă timp de mai mulți ani începând din anul 2004.
- 4 În cursul lunii februarie 2009, unul dintre pacienții pe care domnul Adelsmayr îi îngrijea în Emiratele Arabe Unite, care suferea de o boală gravă și care fusese victima mai multor stopuri cardiace, a decedat în urma unei operații, după ce a făcut un nou stop cardiac. Domnului Adelsmayr i s-a imputat acest deces.
- 5 După depunerea unei plângeri de către un medic din spitalul în care domnul Adelsmayr își desfășura activitatea, a avut loc o anchetă condusă în special de către acest medic. Această anchetă a constatat săvârșirea unui omor.
- 6 În cursul anului 2011, a început un proces în Dubai (Emiratele Arabe Unite), în cursul căruia Ministerul Public a solicitat ca domnului Adelsmayr să i se aplice pedeapsa cu moartea. Acesta a părăsit totuși Emiratele Arabe Unite în cursul anului 2012. În absența sa, el a fost condamnat la închisoarea pe viață în cadrul unei proceduri declanșate cu titlu conservatoriu, procedura inițială fiind susceptibilă să fie reluată oricând și să conducă la condamnarea persoanei în cauză la pedeapsa cu moartea.
- 7 Împotriva domnului Adelsmayr a fost declanșată o procedură penală și în Austria, având ca obiect capetele de acuzare reținute împotriva persoanei în cauză în Emiratele Arabe Unite. Această procedură a fost însă clasată la 5 mai 2014 de Ministerul Public din Austria, care a reținut că „pârâul [reușise] să creeze, în mod credibil, impresia că procesul din Dubai este o posibilă campanie de discreditare a persoanei sale”.
- 8 Domnul Adelsmayr a primit din partea autorităților austriece recomandarea să se adreseze anumitor state pentru a verifica dacă putea intra pe teritoriul lor fără a risca să fie predat autorităților Emiratelor Arabe Unite.

- 9 În cursul lunii octombrie 2014, domnul Adelsmayr a primit de la Peter Schotthöfer & Florian Steiner oferta având ca obiect conferința menționată la punctul 3 din prezenta ordonanță. Această ofertă a condus la semnarea unui contract.
- 10 Punctul 5.1. din acest contract, referitor la plata unor despăgubiri în cazul anulării contractului menționat, are următorul cuprins:
- „Persoana care susține prezentarea se obligă ca, în cazul anulării acesteia pentru motive survenite din culpa sa cu cel puțin o lună înainte de termenul convenit pentru susținerea conferinței în discuție să achite organizatorului suma forfetară de 150 de euro drept compensație.”
- 11 La sfârșitul lunii noiembrie 2014, în urma unor tensiuni survenite între Republica Austria și Regatul Arabiei Saudite, domnului Adelsmayr a început să îi fie teamă la ideea de a se deplasa în Germania pentru a ține acolo o conferință. El a solicitat autorităților germane eliberarea unei garanții că se poate deplasa liber și în siguranță, precizând că era necesar un răspuns urgent, anularea conferinței menționate nemaiputând fi posibilă după 15 decembrie 2014.
- 12 La 12 decembrie 2014, întrucât nu a primit niciun răspuns de la autoritățile menționate, domnul Adelsmayr a informat în scris Peter Schotthöfer & Florian Steiner cu privire la anularea conferinței respective.
- 13 În temeiul punctului 5.1 din contractul încheiat cu domnul Adelsmayr, Peter Schotthöfer & Florian Steiner l-a pus în întârziere pe acesta din urmă să îi plătească suma de 150 de euro, urmată, la 3 februarie 2015, de o somație de plată.
- 14 Instanța de trimitere arată că, la data la care a sesizat Curtea, împotriva domnului Adelsmayr nu fusese emis niciun mandat internațional de arestare. Această instanță se întreabă dacă anularea conferinței în discuție are la bază motive care sunt imputabile persoanei în cauză sau dacă teama acestuia de a intra pe teritoriul german este întemeiată.
- 15 În aceste condiții Bezirksgericht Linz (Tribunalul Districtual din Linz, Austria) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Principiul nediscriminării prevăzut la articolul 18 TFUE trebuie interpretat în sensul că, atunci când un stat membru a consacrat, în ordinea sa juridică, o dispoziție precum cea de la articolul 16 alineatul (2) din Legea fundamentală a Republicii Federale Germania, care prevede interzicerea extradării resortisanților săi către țări terțe, aceasta este de asemenea aplicabilă resortisanților altor state membre care locuiesc în statul membru în cauză?
- 2) Articolul 19 alineatul (2), precum și articolul 47 din [cartă] trebuie interpretate în sensul că un stat membru al Uniunii [...] trebuie să respingă o cerere de extradare ce emană de la o țară terță privind un cetățean al Uniunii care locuiește pe teritoriul statului membru în cauză, în măsura în care procedura penală care a condus la cererea de extradare și hotărârea pronunțată în contumacie în țara terță nu erau compatibile cu principiile de ordine publică ale Uniunii și nici cu principiul procesului echitabil?
- 3) În sfârșit, articolul 50 din [cartă] sau principiul «*ne bis in idem*» protejat de jurisprudența Curții trebuie să fie interpretat în sensul că o primă condamnare într-o țară terță urmată de încheierea procedurii ca urmare a lipsei unui motiv real care să justifice acte de urmărire penală într-un stat membru al Uniunii [...] constituie un obstacol în calea reluării urmăririi penale în țara terță?

- 4) În cazul unui răspuns afirmativ la una dintre primele trei întrebări, articolul 6 din [cartă] («dreptul la libertate») trebuie interpretat în sensul că un cetățean al Uniunii nu poate nici să facă obiectul unei măsuri privative de libertate în vederea extrădării în cazul unei cereri de extrădare ce emană de la o țară terță?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 16 În temeiul articolului 99 din Regulamentul de procedură, atunci când o întrebare formulată cu titlu preliminar este identică cu o întrebare asupra căreia Curtea s-a pronunțat deja, atunci când răspunsul la o astfel de întrebare poate fi în mod clar dedus din jurisprudență sau atunci când răspunsul la întrebarea formulată cu titlu preliminar nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile, Curtea, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, poate oricând să decidă să se pronunțe prin ordonanță motivată.
- 17 În prezenta cauză se impune aplicarea acestei dispoziții.
- 18 Prin intermediul celei de a doua întrebări, care trebuie analizată în primul rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 19 alineatul (2) și articolul 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că cererea de extrădare adresată de o țară terță referitoare la un cetățean al Uniunii care, exercitându-și libertatea de circulație, părăsește statul de origine în vederea șederii pe teritoriul unui alt stat membru trebuie respinsă de acesta din urmă dacă acest cetățean se confruntă cu un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea în caz de extrădare.
- 19 În ceea ce privește aplicabilitatea cartei într-o cauză precum litigiul principal, trebuie amintit că Curtea a statuat deja că decizia unui stat membru de a extrăda un cetățean al Uniunii, în situația în care acesta își exercită dreptul de a circula liber în Uniune deplasându-se din statul membru al cărui resortisant este în alt stat membru, intră în domeniul de aplicare al articolelor 18 și 21 TFUE și, așadar, al dreptului Uniunii, în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punctele 31 și 52).
- 20 Curtea a dedus din aceasta că dispozițiile cartei și în special ale articolului 19 din aceasta au vocația de a se aplica unei astfel de decizii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 53).
- 21 Aceste considerații se aplică și în prezenta cauză, care privește posibilitatea unui resortisant austriac de a merge într-un alt stat decât cel al cărui resortisant este, în speță Republica Federală Germania, pentru a ține o conferință și, prin urmare, de a-și exercita libertatea de circulație fără a risca să fie extrădat.
- 22 În ceea ce privește interpretarea articolului 19 alineatul (2) din cartă, trebuie amintit că, în temeiul acestei dispoziții, nimeni nu poate fi strămutat, expulzat sau extrădat către un stat unde există un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea, torturii sau altor pedepse sau tratamente inumane sau degradante.
- 23 Curtea a statuat că, în ipoteza în care un stat membru este sesizat cu o cerere a unui stat terț privind extrădarea unui resortisant al unui alt stat membru, primul dintre aceste state membre trebuie să verifice dacă extrădarea nu va aduce atingere drepturilor prevăzute la articolul 19 din cartă (Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punctul 60).
- 24 În această privință, în măsura în care autoritatea competentă a statului membru solicitat dispune de elemente care atestă un risc real privind aplicarea unor tratamente inumane sau degradante persoanelor în statul terț solicitant, ea are obligația să aprecieze existența riscului respectiv atunci

când trebuie să decidă cu privire la extrădarea unei persoane către acest stat, întemeindu-se pe elemente obiective, fiabile, precise și actualizate în mod corespunzător (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 septembrie 2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, punctele 58 și 59).

- 25 În speță, instanța de trimitere indică faptul că, în cadrul procesului care a avut loc în Emiratele Arabe Unite, Ministerul Public a cerut ca domnului Adelsmayr să îi fie aplicată pedeapsa cu moartea. Ea adaugă că persoana interesată a fost condamnată în lipsă la pedeapsa închisorii pe viață, numai cu titlu conservatoriu, și că pedeapsa cu moartea este susceptibilă să fie pronunțată în cazul redeschiderii procesului penal în urma extrădării sale.
- 26 În consecință, domnul Adelsmayr se confruntă cu un „risc serios”, în sensul articolului 19 alineatul (2) din cartă, de a fi supus pedepsei cu moartea, în caz de extrădare.
- 27 În consecință, este necesar ca la a doua întrebare, în măsura în care privește articolul 19 alineatul (2) din cartă, să se răspundă că această dispoziție trebuie interpretată în sensul că cererea de extrădare adresată de o țară terță referitoare la un cetățean al Uniunii care, exercitându-și libertatea de circulație, părăsește statul de origine în vederea șederii pe teritoriul unui alt stat membru trebuie respinsă de acesta din urmă dacă acest cetățean se confruntă cu un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea în caz de extrădare.
- 28 Ținând seama de răspunsul dat la această parte a celei de a doua întrebări, nu este necesară examinarea acestei întrebări în măsura în care privește articolul 47 din cartă și nici a primei, a celei de a treia și a celei de a patra întrebări.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 29 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi), declară:

Articolul 19 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul cererea de extrădare adresată de o țară terță referitoare la un cetățean al Uniunii care, exercitându-și libertatea de circulație, părăsește statul de origine în vederea șederii pe teritoriul unui alt stat membru trebuie respinsă de acesta din urmă dacă acest cetățean se confruntă cu un risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea în caz de extrădare.

Semnături